

Nr 164.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om ändrad lydelse av § 2 i förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm samt förslag till förordning om vården av vissa kyrkogårdar i Stockholm; given Stockholms slott den 14 mars 1924.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag om ändrad lydelse av § 2 i förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm samt förslag till förordning om vården av vissa kyrkogårdar i Stockholm.

Under Hans Maj:ts
Min Allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Sam. Clason.

Förslag

till

lag om ändrad lydelse av § 2 i förordningen den 20 november 1863 (nr 58 s. 1) om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm.

Häriigenom förordnas, att § 2 i förordningen den 20 november 1863 om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm skall i nedan angiven del hava följande ändrade lydelse:

§ 2.

Till kyrkostämman — — — — — löneförmåner.

Om vården av vissa kyrkogårdar är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juni 1924.

Förslag

till

förordning om vården av vissa kyrkogårdar i Stockholm.

Härigenom förordnas, att vården av de Stockholms stad tillhöriga eller åt staden upplåtna kyrkogårdar skall utgöra en för hela staden gemensam angelägenhet, vilken staden såsom kommun har att besörja.

Denna förordning träder i kraft den 1 juni 1924, från och med vilken dag förordningen den 29 april 1886 om kyrkogårdsnämnd i Stockholm upphör att gälla.

Utdrag av protokollet över ecklesiastikärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 14 mars 1924.

Närvarande:

Statsministern TRYGGER, ministern för utrikes ärendena friherre MARKS VON WÜRTEMBERG, statsråden MALM, EKEBERG, BESKOW, MALMROTH, HASSELROT, STRIDSBERG, LÜBECK, CLASON, WOHLIN, PETTERSSON.

Departementschefen, statsrådet Clason anför efter gemensam beredning med chefen för socialdepartementet:

I fråga om den centrala kyrkogårdsförvaltningen i Stockholm finnes i § 2 sista stycket av förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skoloråd i Stockholm den 20 november 1863 intagen bestämmelse, att om vård och förvaltning av vissa kyrkogårdar genom kyrkogårdsnämnd är särskilt stadgat.

Dessa särskilda bestämmelser om kyrkogårdsnämnd återfinnas i den av Kungl. Maj:t med riksdagen utfärdade förordningen om kyrkogårdsnämnd i Stockholm den 29 april 1886. Enligt denna förordning förvaltas de Stockholms kommun tillhöriga kyrkogårdar av kyrkogårdsnämnden. Denna nämnd utgöres av fyra av stadsfullmäktige samt fyra genom kyrkostämmorna i de territoriella församlingarna för två år i sänder valda ledamöter. För ledamöterna utses jämväl suppleanter, nämligen fyra av stadsfullmäktige och fyra genom kyrkostämmorna. De territoriella församlingarnas ledamöter och suppleanter utses på det sätt, att var och en av de territoriella församlingarna å kyrkostämma väljer två elektorer, vilka sedermera på överståthållarens kallelse sammanträda och företaga valförrättningen.

För kyrkogårdsnämnden liksom för stadens övriga nämnder gäller vidare en av Kungl. Maj:t genom beslut den 19 mars 1920 fastställd instruktion.

Sedan inom Stockholms stadsfullmäktige väckts motion med yrkande, bland annat, att stadsfullmäktige måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om

sådan författningsändring, att stadsfullmäktige själva finge rätt att välja hela kyrkogårdsnämnden, anförde *Stockholms stadskollegium* i utlåtande över motionen, jämte annat, följande:

Kyrkogårdsnämnden, som yttrat sig över motionen, hade framhållit, att Stockholms stad redan nu i egentlig mening övertagit vården och förvaltningen av begravningsplatserna, och att kyrkogårdsnämnden numera kunde betraktas som en av stadsfullmäktiges permanenta nämnder. Vid sådant förhållande torde den omständliga och tidsödande valtekniska apparat, som för närvarande måste igångsättas i och för församlingarnas val av ledamöter och suppleanter samt revisorer i kyrkogårdsnämnden, kunna undvikas. Kyrkogårdsnämnden hade i anslutning till sin sålunda intagna ståndpunkt framlagt förslag till ändringar i gällande författningar rörande kyrkogårdsväsendet i Stockholm. Därjämte hade i gällande instruktion för kyrkogårdsnämnden föreslagits vissa jämkningar. Ifrågavarande förslag vore med visst undantag, varom här icke blir fråga, överensstämmande med de förslag, stadskollegiet framlade. För egen del anförde stadskollegiet följande. Då förvaltningen av huvudstadens begravningsplatser i ekonomiskt hänseende sedan länge helt och hållet ankomme å den borgerliga kommunen, ville stadskollegiet i likhet med kyrkogårdsnämnden tillstyrka en sådan omorganisation av dess förvaltningsområde, att dithörande uppgifter även formellt bleve för hela staden gemensamma angelägenheter, vilka staden som kommun hade att besörja, och att den nämnd, åt vilken deras förvaltning uppdroges, sålunda bleve en stadsfullmäktige underlydande, med övriga kommunala nämnder likställd myndighet.

I formellt hänseende hade stadskollegiet funnit en omorganisation av här angiven innebörd förutsätta en bestämmelse av kommunallags natur, att vården av stadens kyrkogårdar skulle utgöra en för hela staden gemensam angelägenhet, vilken staden som kommun hade att besörja. Den särskilda förordningen om kyrkogårdsnämnd i Stockholm borde härvid upphöra att gälla och den nuvarande avfattningen av § 2 i kyrkostämmoförordningen för Stockholm i så måtto jämkas, att den i sista styckets undantagsstadgande intagna hänvisningen till vissa kyrkogårdars förvaltning »genom kyrkogårdsnämnd» utginge. Verkställighet och förvaltning inom förevarande område komme, därest detsamma överfördes till den borgerliga kommunens verksamhetsfär, att ordnas enligt bestämmelserna i kommunalförordningen för Stockholm, samt organisationen av den särskilda nämnd, vilken stadsfullmäktige kunde komma att härför tillsätta, att bestämmas i en jämlikt § 36 kommunalförordningen av stadsfullmäktige antagen och av Kungl. Maj:t fastställd instruktion.

Denna ordning medförde den betydande praktiska fördelen, att organisationsbestämmelserna för kyrkogårdsnämnden ej såsom för närvarande behövde lämnas i form av en av Konung och riksdag gemensamt stiftad lag utan kunde liksom i fråga om det stora flertalet övriga nämnder, meddelas i instruktionsform och sålunda lättare jämkas efter växlande erfarenheter och behov.

Stadskollegiet hemställde slutligen för så vitt här är fråga, att stadsfullmäktige måtte hos Kungl. Maj:t göra framställning om avlåtande av proposition till riksdagen med förslag till ändring i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt till förordning om förvaltningen av vissa kyrkogårdar i Stock-

holm i huvudsaklig överensstämmelse med till stadskollegiets utlåtande fogade förslag.

Stadsfullmäktige biföllo vad stadskollegiet sålunda hemställt, och i skrivelse den 15 oktober 1923 hava stadsfullmäktige inkommit med den sålunda av stadsfullmäktige beslutade framställningen.

I ärendet hava yttranden avgivits av kyrkoråden och prästerskapet i församlingarna i Stockholm ävensom församlingarna å kyrkostämma samt den 2 januari 1924 av överståthållarämbetet och den 15 januari 1924 av Stockholms stads konsistorium.

Storkyrkoförsamlingens kyrkoråd och kyrkostämma hava härvid avstyrkt de föreliggande förslagen. Övriga kyrkoråd och församlingar ävensom överståthållarämbetet och Stockholms stads konsistorium hava icke funnit något att erinra mot förslagen till nu ifrågavarande förordningar.

Departementschefen.

De skäl, som vid förevarande ärendes behandling inom stadskollegiet förbragts för en omläggning av den centrala kyrkogårdsförvaltningen i Stockholm, finner jag bärande. Den utveckling, som förvaltningen i fråga undergått, synes mig nämligen vara tillräcklig anledning för att förvaltningen i större utsträckning än hittills ställes under den kommunala representationens ledning. I formellt hänseende innebär den föreslagna ändringen *dels* att i § 2 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 bestämmelsen om kyrkogårdsnämnd utgår och ersättes med stadgande, att om vården av vissa kyrkogårdar är särskilt stadgat, *dels ock* att förordningen om kyrkogårdsnämnd i Stockholm den 29 april 1886 upphäves och ersättes med förordning av innehåll, att vården av kyrkogårdarna ifråga skall utgöra en för hela staden gemensam kommunal angelägenhet, vilken staden såsom kommun har att besörja. Bestämmelserna om kyrkogårdsnämndens sammansättning m. m., som nu äro givna i nämnda förordning den 29 april 1886, skulle med de jämkningar, som betingas av nämndens förändrade karaktär, upptagas i en av Kungl. Maj:t utfärdad instruktion för Stockholms stads kyrkogårdsnämnd. Jag finner en sådan anordning, varigenom bestämmelserna rörande nämndens verksamhet m. m. lättare kunna jämkas efter växlande erfarenheter och behov, vara att föredraga framför den nuvarande, då dessa bestämmelser även i sina enskildheter icke kunna ändras annat än genom kommunallagstiftning, och jag anser mig sålunda böra tillstyrka den föreslagna ändringen jämväl i detta fall.

Departementschefen uppläser härefter förslag till lag om ändrad lydelse av § 2 i förordningen om kyrkostämma samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 november 1863 samt till förordning om vården av vissa kyrkogårdar i Stockholm, vilka förslag äro av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, samt hemställer,

att desamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Vad departementschefen sålunda, med instämmande av statsrådets övriga ledamöter, hemställt, behagar Hans Kunglig Höghet Kronprinsen-Regenten bifalla samt förordnar, att proposition i ämnet av den lydelse, bilaga vid detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hemming Gadd.

U. A. händelser i riksdagen 1861